

Jätehuoltomääräysten perustelut (Luonnos 27.11.2014)

(Lausuntojen perusteella tehdyt muutokset punaisella)

Pykäläkohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala

Jätehuollon velvoitteet perustuvat jätelakiin (646/2011), jäteasetukseen (179/2012), muihin jätelain nojalla annettuihin asetuksiin sekä kunnan jätehuoltomääräyksiin. Kunnalliset jätehuoltomääräykset ovat jätelain täytäntöön panemiseksi tarpeellisia paikallisista oloista johtuvia, kuntaa tai sen osaa koskevia yleisiä määräyksiä. Jätehuoltomääräykset koskevat pääasiassa kunnan vastuulle jätelain 32 §:n mukaisesti säädettyä jätehuoltoa.

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa määräyksiä jätteiden keräykseen, vastaanottoon ja kuljetuksen käytännön järjestelyihin sekä niiden teknisiin vaatimuksiin liittyvissä asioissa myös muiden kuin kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien jätteiden osalta. Määräykset koskevat toimintaa siltä osin kuin on tarpeen jätteen hallitsemattoman käsittelyn, jätteestä ja jätehuollosta aiheutuvan vaaran ja haitan sekä roskaantumisen ehkäisemiseksi. Tällaisia määräyksiä ovat esimerkiksi:

- 4 § (Kiinteistön haltijan tiedottamisvelvoite)
- 15 § (Erilliskeräysvelvoitteet koskien kunnan toissijaisen jätehuollon järjestämistä)
- 17 § (Vaarallisten jätteiden jätehuolto ja kerääminen kiinteistöllä) 1, 3, 4, 5, 6, 7 ja 8 momentit
- 18 § (Erityisjätteet) 6 momentti
- 19 § (Kompostointi) 3, 4, 5 ja 7 momentit
- 20 § (Jätteen polttaminen) 1 momentti
- 21 § (Jätteen varastointi ja muu omatoiminen käsittely)
- 22 § (Jäteastiatyytit) 2 ja 3 momentit
- 24 § (Jäteastian täyttäminen) 1 ja 2 momentit
- 26 § (Jäteastioiden kunnossapito ja pesu)
- 27 § (Jäteastioiden sijoittaminen)
- 29 § (Jätteiden nouto ja kuormaaminen)
- 30 § (Jätteiden kuljettaminen)
- 34 § (Tyhjennysvälit ja lietteiden toimittaminen käsiteltäväksi) 1-6 momentit
- 36 § (Yleisötilaisuuksien jätehuolto)
- 37 § (Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla)
- 38 § (Jätehuoltomääräysten valvonta)
- 39 § (Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä)
- 40 § Voimaantulo

Jätehuoltomääräysten soveltamisalue muodostuu määräyksessä mainittujen kuntien alueista.

2 § Määritelmät

Pykälässä määritellään jätehuoltomääräysten soveltamisen ja ymmärtämisen kannalta tarpeelliset käsitteet. Mikäli käsite on määritelty jätelaissa tai -asetuksessa, on sen määritelmä otettu sellaisenaan jätehuoltomääräyksiin.

3 § Jätehuollon tavoitteet

Jätteiden haitallisuuden vähentäminen edellyttää, että jätteitä käsitellään kaikissa olosuhteissa hallitusti. Jätteiden hallitsematon ja epäasianmukaista käsittelyä on esimerkiksi jätteen hylkääminen ympäristöön, jätteen maahan hautaaminen tai avopoltto taikka jätteen jättäminen synty-, väliavarastointi- tai käsittelypaikalle ilman, että jätehuoltoa pyrittäisiin järjestämään lain ja näiden määräysten edellyttämällä tavalla.

Tässä määräyksessä on korostettu erikseen velvollisuutta pyrkiä kaikissa toiminnoissa vähentämään muodostuvan jätteen määrää ja haitallisuutta, joka on jätelain mukaisen etusijajärjestyksen ensisijainen tavoite.

4 § Kiinteistön haltijan tiedottamisvelvoite

Jätehuollon asianmukainen järjestäminen ja näiden määräysten noudattaminen kiinteistöillä edellyttävät, että kiinteistön asukkailla ja kiinteistöillä työskentelevillä on saatavilla riittävät tiedot määräysten mukaisesta jätehuollon järjestämisestä. Kiinteistön jätehuollosta vastuussa olevalla kiinteistön haltijalla on velvollisuus tiedottaa jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä ja seurata sen toteutumista. Pakkausjätteiden tuottajavastuun tullessa voimaan on pakkausjätteiden lajittelussa otettava huomioon tuottajayhteisöjen lajitteluohjeet.

5 § Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään

Kunnalla on velvollisuus järjestää vastuulleen kuuluvan asumisessa syntyvän jätteen jätehuolto. Pykälässä velvoitetaan kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluva jätteen haltija luovuttamaan jätteensä alueella järjestettyyn jätteenkuljetukseen ja siten liittymään kunnan jätehuoltojärjestelmään.

Pääosa määräysten soveltamisalueesta kuuluisi määräysten mukaan kiinteistöittäisen jätehuollon piiriin. Jätelain mukaan jätehuoltoviranomainen voi kuitenkin päättää tiettyjen alueiden rajaamisesta kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle. Tällaisilla alueilla jätteiden keräys ja kuljetus järjestetään aluekeräyspisteiden avulla ja kiinteistöt liittyvät kunnan jätehuoltojärjestelmään liittymällä aluekeräyspisteen käyttäjäksi. Päätös kunnan yhdyskuntajätehuollon järjestämisestä aluekeräyspisteisiin perustuvalla keräyksellä voidaan tehdä, jos kiinteistölle tai sen läheisyydessä sijaitsevalle keräyspaikalle ei ole mahdollista kulkea jäteautolla, alueella on vähän jätteen haltijoita tai alueella syntyy vähän kuljetettavaa jätettä (JL 35 §). Näiden jätehuoltomääräysten soveltamisalueella kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen ulkopuolelle voidaan rajata esimerkiksi tieyhteyttä vailla olevat saaret, joilta jätettä syntyy vähän ja joilta sitä ei voida jäteautolla noutaa.

6 § Aluekeräyksen piirissä olevan kiinteistön liittäminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen

Määräys on annettu ensisijaisesti ulkosaariston jätehuollon järjestämisvaihtoehtojen monipuolistamiseksi. Ulkosaariston aluekeräyspisteet ovat olosuhteiden ja useimmiten omilla veneillä liikkumisen vuoksi joskus hankalasti saavutettavissa ja kiinteistönhaltijalle saattaa olla helpompaa järjestää jätteidensä keräämistä varten keräyspaikka ja jäteastia esimerkiksi kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen alueella olevan venepaikan yhteyteen. Pääsäännöksi edelleen jäävästä aluekeräyksestä poikkeamiselle on asetettu määräyksessä tietyt edellytykset, jotta kiinteistön asianmukaisen jätehuollon järjestämisestä voidaan etukäteen varmistua.

7 § Liittyminen jätteenkuljetukseen

Jätelain 41 § mukaisesti kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottoipaikkaan. Luovutusvelvollisuuden toteuttaminen edellyttää liittymistä jätteenkuljetusjärjestelmään, jonka avulla luovutetut jätteet toimitetaan kiinteistön haltijan järjestämästä kiinteistöittäisestä keräyspaikasta tai kunnan järjestämästä alueellisesta keräyspaikasta kunnan määräämään jätteen vastaanottoipaikkaan.

Kiinteistöittäisellä jätteenkuljetuksella tarkoitetaan kunnan vastuulle säädetyn jätteen kuljettamista kiinteistön haltijan järjestämästä vastaanottoipaikasta kunnan määräämään jätteen vastaanottoipaikkaan. Jätelain mukaan kunnan vastuulla oleva kiinteistöittäinen jätteenkuljetus voidaan toteuttaa joko kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena tai kiinteistön haltijan järjestämänä jätteenkuljetuksena.

Liittymismenettelyssä on korostettu kiinteistön haltijan vastuuta ottaa yhteyttä jätteenkuljetusjärjestelmästä riippuen joko Turun Seudun Jätehuoltoon tai jätehuoltorekisteriin hyväksytyyn jätteenkuljettajaan liittymisen järjestämiseksi. Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen alueella liittäminen jätteenkuljetukseen voi tapahtua myös Turun Seudun Jätehuolto Oy:n aloitteesta, joka järjestää kiinteistön jätehuollon. Jätelaitoksen on ilmoitettava asiakkaalle liittämisestä ja sen perusteista etukäteen kirjeitse, jotta asiakas on tietoinen siitä, mihin liittymisvelvollisuus perustuu.

8 § Jätteiden keräyspaikka kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa

Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan on järjestettävä kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen kuuluvan jätteen keräystä varten vastaanottoipaikka (keräyspaikka). Tällä määräyksellä velvoitetaan kiinteistön haltijaa järjestämään kiinteistön keräyspaikkaan näiden määräysten mukaisesti tarvittavat jäteasiat jätteiden kiinteistöltä keräämistä ja kuljetuksen järjestämistä varten.

9 § Kiinteistöjen yhteinen keräyspaikka tai yhteisastia

Jätteiden kerääminen voidaan toteuttaa myös useamman kiinteistön yhteisellä jäteastialla eli ns. kimppa-astialla tai useamman kiinteistön yhteisestä keräyspaikasta. Yhteisastian tai yhteisen keräyspaikan perustaminen ja käyttö voidaan jätehuoltomääräyksissä mahdollistaa kiinteistöille, **mikäli keräyspaikka on lähellä kiinteistöä tai muutoin helposti saavutettavissa siten, että etäisyys keräyspaikasta ei muodostu kiinteistön asianmukaisen jätehuollon järjestämisen esteeksi tai olennaisesti hankaloita sitä.**

Sen lisäksi, mitä 6 §:ssä on sanottu, on lähinnä saaristossa sijaitsevien kiinteistöjen jätehuollon järjestämismvaihtoehtoja lisätty antamalla aluekeräysalueella oleville kiinteistöille mahdollisuus liittyä tietyin edellytyksin myös kiinteistöittäisen kuljetuksen alueella olevan yhteisastian tai yhteisen keräyspaikan käyttäjäksi.

Kiinteistön jätehuoltotilanteen seuranta, valvonta ja jätemaksujen laskutus edellyttävät yhteisastioiden ja yhteisten keräyspaikkojen käyttöönoton ja siitä luopumisen ilmoittamista jätteenkuljetuksen suorittajalle ja kiinteistön haltijan järjestämän kuljetuksen alueella myös jätehuoltoviranomaiselle.

Yhteisastialle ja yhteiselle keräyspaikalle on syytä nimetä sen ylläpidosta vastuussa oleva henkilö, johon kuljetuksen suorittajat tai viranomaiset voivat olla yhteydessä esimerkiksi yhteisastian tai yhteisen keräyspaikan ylläpitoon liittyvissä asioissa.

10 § Putkikeräysjärjestelmä ja muut vastaavat järjestelmät

Putkikeräysjärjestelmässä ja muissa vastaavissa järjestelmissä käytetään esimerkiksi korttelikohtaisia jätteiden vastaanottoaikoja. Putkikeräysjärjestelmässä nämä vastaanottoaikat ovat järjestelmän syöttöaikoja, muissa ne voivat olla esimerkiksi yhteisiä syväkeräyssäiliöitä. Kyseessä ei ole siis kiinteistöllä sijaitseva vastaanottoaika, vaan eräänlainen yhteisastia. Jotta järjestelmä on toimiva, tulee kiinteistöjen liittyä sen käyttäjiksi.

Jätelain 40 §:n mukaan kiinteistön haltijan tai kiinteistöjen haltijoiden yhdessä on järjestettävä vastaanottoaika kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa kuljetettavaa jätettä varten. Pykälän mukaiset jätteenkeräysjärjestelmät ovat yksi hyväksyttävä tapa kiinteistöittäisen jätteiden vastaanottoaikan järjestämiseksi. Siten liittymisvelvoite kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen voidaan täyttää liittymällä putkikeräysjärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän käyttäjäksi.

11 § Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomien jätteiden kuljettaminen

Kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämiin jätteiden alueellisiin vastaanottoaikoihin soveltumattomat jätteet voidaan kuljettaa jätteen haltijan toimesta, mikäli tämä sallitaan jätehuoltomääräyksissä jätelain 41 §:n mukaisesti. Määräys on tarpeellinen, mikäli halutaan sallia esimerkiksi suurikokoisten jätteiden tai rakennus- ja purkujäte-erien kuljettaminen omatoimisesti jäteasemalle. Myös palvelun tilaaminen kunnalta, kunnan jätelaitokselta tai muulta yritykseltä tulee mahdollistaa jätehuoltomääräyksissä.

Jäteastioiden asianmukaisen täyttämisen varmistamiseksi on annettu määräys kiinteistön haltijan velvollisuudesta huolehtia jäteastian tyhjentämisestä ja jätteenkuljetuksesta, jos jäteastiassa on kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Käytännössä tämä tarkoittaa jätteenkuljetuksen tilaamista kiinteistön haltijan laskuun.

12 § Yleiset jätteiden vastaanottoaikat

Tässä pykälässä kerrotaan ensisijaisesti kiinteistöjen haltijoille ja jätteen tuottajille vastaanottoaikoista, joihin normaaliin kiinteistöittäiseen kuljetukseen soveltumattomat jätteet voidaan hyväksytysti toimittaa. Ensisijaisesti jätteenkuljettajille tarkoitettujen vastaanottoaikkojen määrittely on sisällytetty 32 §:ään.

Määräyksen tarkoituksena on osoittaa kiinteistön haltijoille ja muille jätteen haltijoille, minne kunnan jätehuoltovastuulle kuuluvat jätteet on toimitettava. Listaa vastaanottoaikoista ei ole sisällytetty jätehuoltomääräyksiin tai niiden liitteisiin, sillä vastaanottoaikat voivat vaihdella lyhyenkin aikavälin sisällä. Tämän vuoksi jäteyhtiötä on velvoitettu pitämään yllä ajantasaista luetteloa hyväksytyistä vastaanottoaikoista tietoverkossa.

Määräys koskee kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen soveltumattomia jätteitä. Määräykset tarkoituksena on varmistaa kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden päätyminen asianmukaisiin toimituspaikkoihin ja siten kunnan oikeus ja mahdollisuudet huolehtia sille säädetyn jätehuoltotehtävän hoitamisesta.

Näiden määräysten soveltamisalueen kunnat ovat jätelain 34 §:n mukaisesti siirtäneet kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden käsittelyn järjestämiseen liittyvät tehtävät Turun Seudun Jätehuollolle. Käsittelyn järjestäminen edellyttää, että jätteet määrätään toimitettavaksi yhtiön osoittamiin vastaanottopaikkoihin.

13 § Alueelliset jätteiden keräyspaikat

Määräys on annettu jätteiden alueellisten keräyspaikkojen väärinkäytön ja roskaantumisen ehkäisemiseksi. Jätteiden toimittamisesta alueellisiin vastaanottopaikkoihin ei saa aiheutua haittaa niissä kerättävien jätteiden hyötykäytölle eikä keräyspaikan tai sen ympäristön roskaantumista. Valvomattomien alueellisten keräyspaikkojen roskaantumisen ehkäisy edellyttää, että jätteitä ei jätetä keräysvälineiden ulkopuolelle siinäkään tapauksessa, että keräysvälineet ovat täynnä. Tällaisessa tapauksessa jätteet on toimitettava muuhun asianmukaiseen keräys- tai vastaanottopaikkaan.

14 § Erikseen lajiteltavat hyötyjätteet

Kierrätettävät jätteet

Jätteille annettavilla lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista ja jätelain mukaista erilaatuisten jätteiden erilläänpitovelvollisuutta. Kunnan velvollisuutena on edistää kierrättämistä siten, että etusijajärjestys toteutuu ja jäteasetuksen kierrätystavoitteet täyttyvät. Määräyksen tarkoituksena on erottaa kierrätyskelpoiset jätteet energiana hyödynnettävästä polttokelpoisesta jätteestä.

Erilliskerätty kierrätettävä jäte on kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuudenpiiriin kuuluvaa jätettä, joten se tulee toimittaa kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään kuuluvaan vastaanottopaikkaan. Tuottajavastuunalaisten jätteiden osalta kiinteistöt tulee jätelain mukaisesti velvoittaa toimittamaan jäte tuottajien järjestämään tai vaihtoehtoisesti kunnan järjestämään tuottajan keräystä täydentävään keräyspaikkaan, josta jätteet toimitetaan edelleen tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan käsiteltäviksi.

Pakkausjätteiden tuottajavastuun tullessa voimaan täysimääräisenä vaiheittain 1.5.2015 ja 1.1.2016 siirtyy pakkausjätteiden jätehuolto kokonaan tuottajien vastuulle. Tuottajilla on tämän jälkeen oikeus pakkausjätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen ja velvollisuus järjestää pakkausjätteiden alueellisten jätteenkeräyspisteiden verkosto sekä pakkausjätteiden käsittely. Ennen 1.1.2016 kiinteistöillä erilliskerätty jätelajit ovat myös pakkausjätteen osalta kunnan jätehuoltojärjestelmän piirissä siltä osin kuin asukkaat eivät itse toimita niitä olemassa oleviin tuottajan vastaanottopaikkoihin ja siltä osin kuin tuottaja ei huolehdi niiden kiinteistöittäisestä kuljettamisesta kustannuksellaan. **Kunnan on kuitenkin toimitettava kiinteistöillä erilliskerätyt pakkausjätteet 1.5.2015 alkaen tuottajan järjestämään vastaanottopaikkaan.**

Pakkausjätteet muodostavat merkittävän osan erilliskerättävistä hyötyjätteistä. Kunta voi täyden tuottajavastuun tultua voimaan jätelain 35 §:n nojalla edelleen huolehtia kyseisten pakkausjätteiden täydentävästä kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan, jos tuottaja ei itse järjestä pakkausjätteiden kiinteistöittäistä kuljetusta. Lisäksi kunta voi järjestää täydentävää pakkausjätteen alueellista keräystä (jätelaki 47 §, 3 momentti). Täydentävästä keräämisestä on sovittava tuottajayhteisöjen kanssa ja sen toteuttamisessa on huomioitava tuottajayhteisöjen lajitteluohjeet.

Kunta huolehtii pakkausjätteiden täydentävästä kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta jätehuoltomääräysten 15 ja 16 §:ien mukaisesti. Käytännössä tämä tarkoittaa erilliskerättyjen pakkausjätteiden noutamista niiltä kiinteistöiltä, joita koskevat jätehuoltomääräyksissä annetut erilliskeräysvelvoitteet tai jotka voivat määräysten mukaisesti liittyä pakkausjätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen vapaaehtoisesti jätehuoltomääräyksissä luetelluin edellytyksin. Kunta voi huolehtia täydentävästä kiinteistöittäisestä jätteenkuljetuksesta joko kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen tai kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen kautta.

Jätelain 47§ mukaisesti myös muut toimijat saavat perustaa rinnakkaisia käytöstä poistettujen tuottajan vastuulle kuuluvien tuotteiden keräys- tai vastaanottojärjestelmiä taikka tarjota tähän liittyviä palveluita kiinteistön haltijalle tai muulle jätteen haltijalle, jos tämä tehdään yhteistoiminnassa tuottajan kanssa. Lain tarkoittamat tuottajan kanssa yhteistoiminnassa perustetut järjestelmät edellyttävät tuottaja myötä-

vaikutusta ja jätteiden toimittamista tuottajan järjestämään jätehuoltoon. Näin ollen niiden voidaan katsoa olevan osa määräyksissä tarkoitettua tuottajan järjestämää jätehuoltoa tai tuottajan järjestämää jätteiden vastaanottoa.

Jätelain 41.3 § antaa kiinteistön haltijalle mahdollisuuden järjestää erilliskerätyn pakkausjätteen kuljetuksen kiinteistöltä, jos pakkausjätettä ei kuljeteta kunnan tai tuottajan järjestämässä kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Tämä säädös on kuitenkin voimassa vasta 1.5.2015 alkaen.

Määräystekstiä on todennäköisesti tarpeen tarkentaa pakkauksia koskevan täyden tuottajavastuun tullessa voimaan. Tällöin voi olla aiheellista korostaa nykyistä enemmän tuottajan vastaanottoa. Tarkoitus on, että pakkausjätteiden täyden tuottajavastuun voimaantultuakin pakkausjäte ja samaa materiaalia oleva muu jäte kerätään yhdessä. Jotta tuottajayhteisön vastuulle kuuluvat jätteet (pakkausjätteet) ja kunnan vastuulle kuuluvat jätteet (muut kuin pakkausjätteet) voidaan laittaa samaan jäteastiaan, pitää menettelystä sopia tuottajayhteisöjen kanssa erikseen. Lähtökohdana on tällöin se, että järjestelmä on kuntalaiselle mahdollisimman helppo ja vaivaton ja samalla voidaan seurata kierrätysvaatimusten saavuttamista ja varmistaa kierrätysprosessin laatuvaatimukset.

Energiana hyödynnettävät jätteet

Polttokelpoinen jäte ohjautuu jatkossa pääasiassa energiahyödyntämiseen. Tämän vuoksi on tarpeen määrät erikseen siitä, mitä sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastiaan saa laittaa, jotta polttokelpoisen jätteen joukkoon ei päädy polttoon kelpaamattomia jättejakeita.

15 § Asuinkiinteistöillä erilliskerättävät jätelajit

Hyötyjätteille annettavilla kiinteistökohtaisilla erilliskeräysvelvoitteilla edistetään etusijajärjestyksen toteutumista, **tehostetaan ja helpotetaan kierrätystä ja parannetaan hyödyntämiskelpoisten jätteiden laatua.** Tuottajavastuulla olevan keräyspaperin erilliskeräysvelvoitteista on säädetty erikseen jätelaissa.

Kiinteistöillä omiin jäteastioihinsa kerättävät hyötyjätteet kuljetetaan kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa. Määräyksen taulukossa asetetut erilliskeräysvelvoitteet koskevat vain suurempia asuinkiinteistöjä ja biojätteen osalta lisäksi myös vain tiettyjä alueita. Rajaamista on pidetty tarpeellisena erilliskerättyjen jätteiden kuljetuksesta aiheutuvien ympäristö-, terveys- ja kustannusvaikutusten pitämiseksi kohtuullisina erilliskeräyksestä saavutettuun hyötyyn nähden. Hyötyjätteiden kiinteistöittäinen jätteenkuljetus pieniltä ja hajallaan olevilta kiinteistöiltä ei ole ympäristönäkökohdat huomioon ottaen järkevää tai kustannustehokasta. Biojätteiden keräämistä koskeva rajausta perustuu erilliseen biojätteen erilliskeräyksen elinkaariselvitykseen. Selvityksen mukaan biojätteen osalta ei lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden antaminen ole taloudellisesti perusteltua pienillä kiinteistöillä eikä kaikilla alueilla.

Etusijajärjestyksen toteutumisen parantamiseksi on määräyksissä kuitenkin mahdollistettu taulukossa esitettyjen erilliskeräysvelvoitteiden ulkopuolelle jäävien kiinteistöjen vapaaehtoinen liittyminen kierrätettävien jätteiden kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen. Tämä vapaaehtoinen erilliskeräysmahdollisuus koskee lähinnä pienikiinteistöjä.

Kunnalla ei ole velvollisuutta huolehtia muiden kuin tämän määräyksen taulukon mukaisesti tai määräyksessä mainitulla tavalla vapaaehtoisesti kiinteistöillä erilliskerättyjen hyötyjätteiden kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen järjestämisestä.

Biojätteen erilliskeräyksen aloittamiselle on annettu siirtymäaika, jotta kiinteistöillä on aikaa tarvittavien keräysastioiden hankkimiseen ja mahdollisiin keräyspaikan järjestelyihin. Asuinkiinteistöjen kaatopaikkajätteen erilliskeräyksen lopettaminen on puolestaan ajoitettu siten, että kaatopaikkajätteen keräilystä vapautuvat astiat ja keräyspaikat voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää biojätteen keräyksen järjestämisessä. Kaatopaikkajätteen erilliskeräystä asuinkiinteistöiltä ei pidetä enää tarpeellisena, koska asumisessa syntyvän kaatopaikkajätteen määrä on niin pieni, että se voidaan käsitellä nykyaikaisissa laitoksissa polttokelpoisen jätteen joukossa. Lisäksi kaatopaikkajätteen lajittelun ja erilliskeräyksen ongelmana on ollut se, että kaatopaikkajätteen joukkoon on joutunut myös melko paljon polttokelpoista jätettä. Erilliskeräyksen siirtymäajoista on määrätty erikseen määräysten 40 §:ssä. ****

16 § Muilla kuin asuinkiinteistöillä erilliskerättävät jätelajit

Muille kuin asuinkiinteistöille annettavat erilliskeräysvelvoitteet koskevat kunnan jätehuollon järjestämisen-
velvollisuuden piiriin jätelain 32 §:n perusteella kuuluvia kiinteistöjä. Lisäksi kunnan toissijaisen jätehuol-
lon järjestämisenvelvollisuuden perusteella kunnan jätehuoltojärjestelmään jätteensä toimittavat kiinteistöt
voidaan velvoittaa noudattamaan tämän pykälän erilliskeräysvelvoitteita palvelusta tehtävässä sopimuk-
sessa.

Myös muiden kuin asuinkiinteistöjen osalta on biojätteen lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet määrätty kos-
kemaan ainoastaan tiettyjä rajattuja alueita. Muilta osin velvoitteet perustuvat yksinomaan kiinteistöllä
syntyvän jätteen määriin. Mikäli keräysrajoja ei määritettäisi, olisi kiinteistön liityttävä kunkin jätelajin eril-
liskeräykseen, vaikkei kaikkia jätelajeja syntyisi tai jättemäärät olisivat hyvin pieniä. Jätteen määrään pe-
rustuvat keräysrajat on määritetty jätteen noudon logistisen tehokkuuden perusteella. Tuottajanvastuulla
olevan keräyspaperin erilliskeräysvelvoitteista on säädetty erikseen jätelaissa.

Muilla kuin asuinkiinteistöltä kerätään edelleen erikseen kaatopaikkajätettä. Määräyksen tarkoituksena
on parantaa polttokelpoisen jätteen laatua, sillä muilta kuin asuinkiinteistöillä saattaa edelleen syntyä
huomattaviakin määriä jätettä, joka soveltuu huonosti energiana hyödynnettävän polttokelpoisen jätteen
seassa kerättäväksi ja joka voidaan edelleen sijoittaa kaatopaikalle.

Muilla kuin asuinkiinteistöltä kerätään jatkossa myös kierrätyskelpoista muovijätettä. Määräyksen tarkoi-
tuksena on edistää muovin erilliskeräystä ja kierrätystä ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Määräys
voidaan asettaa muille kuin asuinkiinteistöille, joilla saattaa syntyä riittävästi hyvinlaatuista kierrätykseen
kelpaavaa muovia.

17 § Vaaralliset jätteet

Jätehuoltomääräysten vaarallisia jätteitä koskevat määräykset velvoittavat myös elinkeinotoiminnan har-
joittajia. Vaarallista jätettä koskevilla määräyksillä määrätään turvallisen jätehuollon käytännön järjeste-
lyistä. Vaikka jätelaissa ja -asetuksessa määrätään vaarallisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta, on
asia järkevää tuoda esille lyhyesti myös jätehuoltomääräyksissä ottaen huomioon vaarallisten jätteiden
vaaraominaisuudet.

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto sekä maa- ja metsätalou-
dessa syntyvien vaarallisten jätteiden jätehuolto, mikäli jätteen määrä ei ole kohtuuton. Näissä toimin-
noissa syntyvät vaaralliset jätteet on tällä perusteella määrätty toimitettavaksi Turun Seudun Jätehuollon
osoittamaan vastaanottoipaikkaan. Tuottajavastuunalaiset sähkö- ja elektroniikkaromu sekä paristot ja
akut toimitetaan ensisijaisesti tuottajan järjestämään vastaanottoipaikkaan ja lääkejätteet puolestaan ap-
teekkeihin, joiden kanssa kunnalla on sopimus niiden vastaanottamisesta. Muissa toiminnoissa, kuten
sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä kouluissa, syntyvät vaaralliset jätteet toimitetaan vastaanottajalle,
jolla on lupa niiden vastaanottamiseen. Sama määräys koskee elinkeinotoiminnan harjoittajia.

Vaarallisen jätteen varastoinnista väliaikaisessa paikassa voi aiheutua haittaa tai vaaraa ympäristölle ja
terveydelle. Sen vuoksi jätehuoltomääräyksiin on sisällytetty väliaikaista varastointia koskeva määräys,
jolla pyritään erityisesti ennaltaehkäisemään ongelmajätteiden pääsy varastosäiliöiden ja –tilojen ulko-
puolelle. Määräys enimmillään vuoden säilytysajasta koskee kaikkia kiinteistöjä ja se on annettu jätteen
asianmukaisen varastoinnin ja käsittelyn varmistamiseksi ja jotta vastaanottaja voi varautua suuren jä-
temäärän turvalliseen käsittelyyn ja varastointiin. Ilmoituksen kautta kunta tai kunnallinen jätelaitos voi
myös velvoittaa toimittamaan maa- ja metsätaloudessa syntyvät vaarallista jätettä olevat merkittävät erät
toimitettavaksi muualle, jos käsittely ei kunnan tai kunnan jätelaitoksen järjestelmissä ole mahdollista.

Vaarallisen jätteen pakkaamisen osalta jäteasetuksessa on tarkat ohjeet, joihin näissä määräyksissä
viitataan. Velvoittamalla alkuperäispakkauksen käyttämiseen pyritään varmistamaan vaarallisen jätteen
asianmukainen pakkaaminen ja merkitseminen.

18 § Muut erikseen kerättävät jätteet

Määräys sisältää velvoitteen kerätä mainitut jätteet erilleen kierrätettävistä ja polttokelpoisesta jätteistä
sekä toimittaa ne asianmukaisesti vastaanottopaikkoihin. Määräyksen tarkoituksena on osaltaan edistää
eri jätelaatujen erilläänpitovelvollisuutta ja kierrätystä, ehkäistä energiana hyödynnettäväksi soveltumat-
tomien jätteiden joutumista polttokelpoisen jätteen sekaan sekä ohjata tuottajavastuulle kuuluvia jätteitä
tuottajien järjestämään keräykseen.

**Rakennus- ja purkujätteelle annetaan jäteasetuksessa (15 §) tarkat erilliskeräysvelvoitteet, jotka koske-
vat myös kunnan jätehuollon järjestämisenvelvollisuuden piiriin kuuluvia kiinteistöjä. Kiinteistöillä syntyvä**

rakennus- ja purkujäte kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin ainoastaan siinä tapauksessa, että se on peräisin kiinteistön haltijan omatoimisesta remontoinnista tai silloin kun kiinteistön haltija vastaa itse rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta hankkiessaan palveluita yrityksiltä. Mikäli remontointipalveluita tarjoava yritys vastaa asuinkiinteistöllä syntyvän rakennus- ja purkujätteen jätehuollosta, on kyse elinkeinotoiminnan jätteestä joiden jätehuollon järjestäminen on jätteen haltijan vastuulla siten kuin jätelain 4. luvussa on säädetty.

19 § Kompostointi

Kompostoituvien jätteiden kompostointi kiinteistöllä on erittäin suositeltavaa. Kompostointiin kannustaminen edistää etusijajärjestyksen toteutumista ja jätteiden hyödyntämistä niiden syntypaikalla ilman kuljetamista.

Jätelain 41 §:n mukaan jätteen haltija voi itse käsitellä asumisessa syntyvää jätettä kiinteistöllään tai luovuttaa asumisessa syntyvän biojätteen, jätevesilietteen tai siihen rinnastettavan muun jätteen käsittelyksi naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalla kiinteistöllä, jos omatoiminen tai yhteinen käsittely on pienimuotoista ja käsittely on hyväksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä. Tällä määräyksellä sallitaan biojätteiden pienimuotoinen omatoiminen käsittely tietyin edellytyksin.

Kompostorin sijoittamista naapurin rajan ja kaivon läheisyyteen on rajoitettu siitä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ennaltaehkäisemiseksi. Rajoitukset eivät koske jätehuollolle rakennusluvassa varattuja paikkoja.

Elintarvike- tai ulosteperäistä jätettä kompostoitaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota hygieniaan ja hajuhaittojen torjumiseen. Haittojen ehkäisy edellyttää, että kunkin jätelaadun kompostoinnissa käytetään ainoastaan tarkoitukseen soveltuvia kompostoreita. Haittojen ehkäisy edellyttää myös sitä, että valmis ravinnepitoinen kompostituote on mahdollista hyödyntää kiinteistöllä asianmukaisesti esimerkiksi maanparannusaineena pellolla tai puutarhassa.

20 § Jätteen polttaminen

Jätteiden hävittäminen polttamalla on lähtökohtaisesti kielletty siitä aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Tässä määräyksessä on lueteltu tilanteet, joissa jätteen polttaminen on mahdollista. Sallituissakin olosuhteissa on aina otettava huomioon kulloisetkin olosuhteet ympäristössä siten, että määräyksessä mainittuja haittoja ei pääse syntymään.

Muiden kuin määräyksessä erikseen poltettavaksi sallittujen jätteiden polttamista ei voi sallia, koska esimerkiksi avopoltossa tai kiinteistöjen tulipesissä ei palamiselle voida varmistaa haittojen minimoimiseksi riittävän hyviä palamisolosuhteita.

21 § Jätteen varastointi ja muu omatoiminen käsittely

Joissakin olosuhteissa voidaan jätteitä joutua varastoimaan väliaikaisesti ennen asianmukaiseen keräyspaikkaan toimittamista. Tällöin on varastointi järjestettävä siten, että haittoja, kuten esimerkiksi hajuhaittoja tai roskaantumista ei aiheudu.

Jätteen hautaaminen on lähtökohtaisesti kielletty siitä aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Poikkeuksen muodostaa lemmikkieläinten hautaaminen, joka on sallittua Eviran antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Puun poltossa syntyvä tuhka sisältää ravinteita, joita voidaan hyödyntää esimerkiksi puutarhassa käytetäessä tuhkaa maanparannusaineena.

22 § Jäteastiatyypit

Jätteistä aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi on kiinteistöllä oltava tarvittava määrä jäteastioita syntyvään jätemäärään, erilliskeräysvelvoitteisiin ja tyhjennysväliin nähden, jotta syntyvät jätteitä ei tarvitse sijoittaa astioiden ulkopuolelle ja astiat saadaan suljettua.

Määräyksessä on sanallinen kuvaus käytettäväksi sallituista jäteastiatyypeistä ja niiden teknisistä ominaisuuksista. Listassa ovat mukana tavanomaisimmat kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa käytettävät jäteastiatyypit. Määrittelyn perusteina on jätteenkuljettajien työturvallisuus sekä mahdollisuudet astioiden koneelliseen tyhjentämiseen. Mahdollinen jäteastian tai jäteastiatyyppin aiheuttama työturvallisuusriski on arvioitava käytännössä tapauskohtaisesti.

23 § Jäteastioiden merkitseminen

Määräys jäteastioiden merkitsemisestä on annettu lajittelun ja jäteastioiden käytön sekä kuljetusurakoitsijoiden työn helpottamiseksi. Jäteastioiden väritunnukset ehkäisevät myös jätelajien sekoittumista ja edistävät siten syntypaikkalajittelua ja parantavat erilliskerättyjen jätteiden laatua.

Jäteasetuksen 10 § velvoittaa merkitsemään jäteastioihin niihin kerättävän jätelajin ja keräyksestä vastaavan yhteisön yhteystiedot. Lisäksi tilanteissa, joissa jäteastia ei ole kiinteistön välittömässä läheisyydessä on astiassa oltava jäteastian haltijan tiedot. Astioiden asianmukainen merkitseminen helpottaa mahdollisiin ongelmiin puuttumista.

24 § Jäteastioiden täyttäminen

Tällä määräyksellä on täsmennetty jäteasetuksen 10 § annettuja määräyksiä jäteastioiden täyttämisestä. Käsin siirrettäville jäteastioille on asetettu maksimipaino, joka antaa vähintään viitettä siitä, millaisia määriä jätettä jäteastiaan voi laittaa. Painoraja on annettu kuljettajien työturvallisuuden parantamiseksi.

Määräyksissä on annettu mahdollisuus sijoittaa kiinteistöittaisen kuljetuksen alueella jäte tilapäisesti jäteastian ulkopuolelle sen läheisyyteen. Tilapäistä sijoittamista on rajoitettu siten, että siitä ei aiheudu haittaa tai vaaraa vastaanotto paikalla tai jätteenkuljetukselle. Jätteen sijoittaminen jäteastian ulkopuolelle ei saa myöskään aiheuttaa työturvallisuusriskiä, joten ylimääräiselle jätteelle on annettu painorajoitus. Määräykseen on sisällytetty lista jätteistä, joita ei saa sijoittaa sekalaisen yhdyskuntajätteen jäteastiaan.

Jätteiden pakkaamiseen liittyvillä määräyksillä pyritään ehkäisemään jäteastioiden likaantumista ja siitä aiheutuvia haittoja sekä esimerkiksi hienojakoisen pölyävän jätteen kuormaamisen ja kuljettamisen yhteydessä tapahtuvaa hallitsematonta leviämistä ympäristöön.

25 § Tyhjennysvälit

Tyhjennysvälejä koskevilla määräyksillä on täsmennetty jäteasetuksen 10 §, joka velvoittaa tyhjentämään jäteastiat niin usein, että jäteastia voidaan aina sulkea, jäte mahtuu astiaan eikä jätteestä aiheudu ympäristön likaantumista tai roskaantumista taikka hajua tai muuta hygieenistä haittaa. Määräyksen taulukossa asetetut tyhjennysvälit ovat minimityhjennysvälejä, joten asetuksen noudattaminen saattaa edellyttää taulukossa esitettyä tiheämpääkin tyhjennysväliä.

Hajuhaitat aiheutuvat yleensä biojätteestä, minkä vuoksi biojätettä sisältävät astiat on tyhjennettävä muita useammin. Polttokelpoisen jätteen jäteastian tyhjennysväliä voidaan pidentää erottamalla biojäte sekalaisesta yhdyskuntajätteestä. Biojätettä sisältävien astioiden pisin mahdollinen tyhjennysväli on talviaikana ja syväkeräyssäiliöitä käytettäessä pitempi, koska viileässä hajuhaittojen riski on pienempi.

Erikseen on mahdollistettu poikkeuksellisen pitkä tyhjennysväli sellaisille taajan ulkopuolella oleville asuinkiinteistöille, joilla syntyvän jätteen määrän arvioidaan olevan poikkeuksellisen vähäinen. Vain kesäaikana käytössä olevien vapaa-ajankiinteistöjen jäteastioiden tyhjennys on turhien tyhjennysten välttämiseksi määrätty pakolliseksi vain oletettuna kiinteistöjen käyttöaikana.

26 § Jäteastioiden kunnossapito ja pesu

Määräyksessä jäteastian haltija veloitetaan huolehtimaan jäteastioiden asianmukaisesta kunnosta haittojen ehkäisemiseksi. Jäteasetuksen 10 § velvoittaa pitämään jäteastian kunnossa ja puhdistamaan sen riittävän usein, jotta keräyksestä ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Tässä määräyksessä asetusta on täsmennetty asettamalla kunnossapidolle vähimmäisvaatimukset.

27 § Jäteastioiden sijoittaminen

Määräyksellä täsmennetään jäteasetuksen 10 §:ssä annettua määräystä, jonka mukaan jätteiden keräyspaikkaan on oltava esteetön pääsy ja jäte on voitava kuormata turvallisesti. Määräys on annettu ensisijaisesti jätteenkuljettajan työn helpottamiseksi ja työturvallisuuden parantamiseksi.

28 § Jäteastian sijoituspaikan tai jäteastian lukitseminen

Määräyksellä varmistetaan, että jätteenkuljettaja pääsee helposti kuormaamaan jätteen sen kuljettamista varten myös mahdollisesti lukittuina olevista jäteastioista ja keräyspaikoista.

29 § Jätteen nouto ja kuormaaminen

Jätteiden kuormaamisesta ei saa aiheutua roskaantumista tai haittaa ympäristölle tai terveydelle. Jätteiden kuormaamisesta yöaikaan voi aiheutua merkittävää häiritsevää melua, minkä vuoksi yöaikainen kuormaus on pääsääntöisesti kielletty asuinkiinteistöillä ja niiden välittömässä läheisyydessä.

30 § Jätteiden kuljettaminen

Kuljettamista koskeva määräys koskevat pääosin ammattimaisesti toimivia jätteenkuljettajia. Määräyksen tavoitteena on varmistaa, että jätteet eivät pääse kuljetuksen aikana leviämään kuormasta hallitsemattomasti ympäristöön. Erityistä huolellisuutta on noudatettava pölyävien ja nestemäisten jätteiden kuljettamiseen siten, että toiminnassa käytetään yksinomaan siihen soveltuvaa kalustoa.

Määräyksessä on mainittu myös kuljettajalle jätelaissa asetetuista velvollisuuksista pitää kuljetuksen aikana mukana jätehuoltorekisterin otetta sekä tarvittavia siirtoasiakirjoja. Asiakirjojen avulla valvovilla viranomaisilla on mahdollisuus tarvittaessa selvittää kuljetusten lainmukaisuus.

31 § Kuljetusrekisteri ja tietojen toimittaminen

Jätelain 39 §:ssä määrätään jätteenkuljettajan velvollisuudesta ilmoittaa vuosittain tiedot tehdyistä jätteenkuljetuksista. Velvollisuutta täsmennetään jäteasetuksen 26 §:ssä. Tietojen toimittamistavasta määrätään jätehuoltomääräyksissä. Määräyksessä on täsmennetty lainsäädäntöä määrittelemällä tietojen toimittamisen vuotuisesta ajankohdasta sekä toimitusmuodosta.

Suuren tietomäärän joustava ja tehokas siirtäminen viranomaisen rekisteriin edellyttää, että tiedot toimitetaan määräyksen mukaisessa sähköisessä muodossa.

32 § Jätteen toimituspaikka kuljetustoiminnan harjoittajille

Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikkoja koskeva määräys on tarkoitettu ammattimaisesti toimiville jätteenkuljettajille. Kotitalouksia koskevat määräykset jätteiden toimittamisesta esimerkiksi hyötyjätepiteille tai jäteasemille on annettu 12 §:ssä.

Kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat ja kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen luovutetut jätteet on kuljetettava kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittamaan paikkaan. Jätteitä ei saa kuljettaa muihin vastaanottopaikkoihin. Määräykset tarkoituksena on varmistaa kunnan vastuulle kuuluvien jätteiden päätyminen asianmukaisiin toimituspaikkoihin ja siten kunnan oikeus ja mahdollisuudet huolehtia sen vastuulle säädettyjen jätehuoltotehtävien hoitamisesta.

Tuottajavastuunalaiset pakkausjätteet veloitetaan jätelain mukaisesti kuljettamaan 1.5.2015 alkaen tuottajien järjestämään vastaanottopaikkaan tai kunnallisen jätelaitoksen järjestämään välivarastointipaikkaan, josta ne kuljetetaan edelleen tuottajien jätehuoltoon.

Koska jätteiden vastaanottopaikat voivat muuttua lyhyilläkin aikaväleillä, ei listaa vastaanottoaikoista ole kirjattu suoraan määräykseen. Sen sijaan Turun seudun Jätehuoltoa on veloitettu pitämään yllä listaa vastaanotto ja käsittelypaikoista yhtiön verkkosivuilla.

Määräyksissä on tuotu esille yleiset vastaanotto- ja käsittelypaikkojen käyttämisestä koskevat velvoitteet ja käytännöt asianmukaisen jätehuollon ja etusijajärjestyksen edistämiseksi sekä jätehuollosta aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.

33 § Kiinteistökohtaisen jätteenkuljetuksen keskeyttämien

Jätehuoltomääräyksissä voidaan mahdollistaa kiinteistöittäisen jätteenkuljetuksen keskeyttäminen tilanteissa, joissa kiinteistö on tyhjiällä ja käyttämättömänä. Keskeytyksen tulee aina olla määräaikainen. Sitä voidaan tarpeen mukaan jatkaa määräajan päättyessä.

Lyhyemmät kuljetusten keskeytykset edellyttävät ilmoitusta kuljetuksen suorittajalle, jotta keskeytykset voidaan huomioida ajajärjestelyissä. Pidempiaikaiset keskeytykset edellyttävät poikkeamista jätehuoltomääräyksistä. Niiden edellytyksenä selvitys siitä, että kiinteistö on käyttämätön koko keskeytyksen ajan.

Lietesäiliöiden tyhjentämisen keskeytyksistä ei ole määrätty erikseen, koska lietesäiliöiden tyhjentämisvelvollisuudesta on määrätty ns. haja-asutuksen jätevesiasetuksessa (209/2011). Jätehuoltomääräyksillä ei siten voida antaa lupaa poiketa hajajätevesiasetuksen mukaisista lietteenpoiston vähimmäisvaatimuksista.

34 § Tyhjennysvälit ja lietteen toimittaminen käsiteltäväksi

Saostussäiliöiden ja pienpuhdistamoiden lietteilojen lietteenpoiston vähimmäistyhjennysvelvoite sekä umpisäiliöiden tarkkailuvelvoite perustuvat haja-asutuksen jätevesiasetukseen (209/2011). Jätehuoltomääräyksillä ei siten voida antaa lupaa poiketa hajajätevesiasetuksen mukaisista lietteenpoiston vähimmäisvaatimuksista.

Jätevesilietesäiliöiden lisäksi hiekan-, öljyn- ja rasvanerotuskaivojen tyhjentämisestä on huolehdittava säännöllisesti. Kyseisten kaivojen tyhjentäminen ja hoitaminen ovat ennakoivia toimia, joilla ehkäistään ongelmia viemäriverkostossa. Samoin on huolehdittava fosforinpoistokaivojen suodatinmassojen, biosuotimiin kertyvien massojen sekä maapuhdistamoiden massojen jätehuollosta.

Määräyksen velvoite luovuttaa liete ainoastaan jätelain 94 §:n mukaiseen rekisteriin hyväksytyille toimijalle on tärkeää lietteiden asianmukaisen kuljettamisen ja käsittelyn vuoksi. Rekisteröimisen edellytyksenä on, että kuljettaja toimii ammattimaisesti, lakien ja asetuksen mukaan, toiminnasta ei aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle ja kuljetuskalusto soveltuu käyttötarkoitukseensa.

Lisäksi määräyksessä veloitetaan kuljettamaan liete kunnan osoittamaan paikkaan. Tämä velvoite koskee lietteen kuljettajaa. Määräyksessä estetään lietteiden kuljettaminen esimerkiksi läheiselle maatilalle, joka ei ole kunnan tai kunnallisen jätelaitoksen osoittama käsittelypaikka.

35 § Lietteiden omatoiminen käsittely

Jätelain 41 § mukaan jätteen haltija voi itse käsitellä asumisessa syntyvää jätettä kiinteistöllään tai luovuttaa asumisessa syntyvän biojätteen, jätevesilietteen tai siihen rinnastettavan muun jätteen käsiteltäväksi naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalla kiinteistöllä, jos omatoiminen tai yhteinen käsittely on pienimuotoista ja käsittely on hyväksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä. Tällä määräyksellä sallitaan lietteiden omatoiminen käsittely tietyin edellytyksin. Kompostoinnin edellytyksistä on määrätty erikseen 19 §:ssä.

Tiedot lietteiden omatoimisesta käsittelystä tarvitaan, jotta jätehuoltoviranomainen voi seurata ja valvontaviranomainen valvoa asianmukaista jätehuollon toteutumista.

Liete tulee aina esikäsitellä esim. stabiloimalla ennen peltokäyttöä. Lietteen käytöstä lannoitustarkoituksessa on säädetty ainakin lannoitevalmistelaissa (539/2006), nitraattiasetuksessa (931/2000) sekä maa- ja metsätalousministeriönasetusta lannoitevalmisteista (24/2011). Jätehuoltoviranomainen voi ilmoituksen perusteella tarkistaa että stabiloitu liete voidaan käyttää lannoitustarkoituksessa eli kiinteistöllä on oltava hallinnassaan viljelykäyttöön tai muuhun vastaavaan tarkoitukseen soveltuvaa peltoalaa.

Omatoiminen asumisessa syntyvien lietteiden käsittely voidaan sallia määräyksistä poiketen vain, jos kiinteistöllä on käytössään siihen soveltuvat laitteistot ja olosuhteet ovat sopivat. Harmaiden jätevesien saostussäiliöiden omatoiminen tyhjentäminen ja lietteiden kompostointi on kuitenkin sallittu ilman poikkeamislupaa, mikäli lietteen määrä on vähäinen. Harmailla jätevesillä tarkoitetaan jätevettä, joka ei sisällä vesikäymälän huuhteluvettä tai esimerkiksi kuivakäymälän suotovesiä.

Kaikki lietteiden hallitsematon päästäminen ympäristöön on siitä aiheutuvien ympäristö- ja terveyshaittojen vuoksi kielletty.

36 § Yleisötilaisuuksien jätehuolto

Ulkona järjestettäviä yleisötilaisuuksia koskevat jätehuoltomääräykset perustuvat sekä roskaantumisen ehkäisemiseen että jätelain velvoitteeseen asianmukaisesta jätehuollosta.

Yleisötilaisuuden järjestäjä on jätelain 74 §:n mukaan vastuussa yleisötilaisuuden seurauksena roskaantuneen alueen siivoamisesta, jos roskaaja itse ei huolehdi siivoamisesta. Määräyksessä veloitetaan yleisötilaisuuden järjestäjä huolehtimaan tilaisuuden jätehuollosta kokonaisuudessaan.

Siivoamisvelvollisuudesta on tarpeen määrätä myös siltä osin, jos tilaisuudella ei ole selkeää järjestäjää. Esimerkkinä tällaisista tilaisuuksista ovat tapahtumat, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu puistoon esimerkiksi sosiaalisessa mediassa leviävän kutsun tai muun tiedon perusteella. Jos määräystä ei sisällytetä jätehuoltomääräyksiin, vastaa siivoamisesta ensisijaisesti roskaaja, toissijaisesti alueen haltija ja lopulta kunta.

Varsinkin suuremmissa yleisötilaisuuksissa lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteiden antaminen on tarpeen asianmukaisen ja turvallisen jätehuollon järjestämisen kannalta. Lajitteluvälvoitteiden antaminen perus-

tuu jätelain 13 ja 15 §:ään, joten ne voidaan antaa myös sellaiselle yleisötilaisuuden järjestäjälle, joka harjoittaa elinkeinotoimintaa järjestämällä yleisötilaisuuden.

Suurista tapahtumista voidaan velvoittaa ilmoittamaan etukäteen ympäristönsuojeluviranomaiselle ja edellyttää järjestäjältä jätehuoltosuunnitelman esittämistä ympäristönsuojeluviranomaiselle.

37 § Roskaantumisen ehkäiseminen yleisillä alueilla

Määräyksessä on korostettu jätelaissa annettua roskaamiskieltoa kieltämällä jätteiden sijoittaminen jäteastioiden ulkopuolelle yleisillä alueilla sekä erityistapauksena puutarhajätteiden toimittaminen yleisille alueille. Roskaantumisen ehkäiseminen edellyttää myös yleisille alueille sijoitettujen jäteastioiden säännöllistä tyhjentämistä sekä tarvittaessa niiden lähiympäristön puhdistamista.

38 § Jätehuoltomääräysten valvonta

Jätelain 24 §:ssä säädetään jätelain ja sen nojalla annettujen jätehuoltomääräysten valvonnasta. Valvontaviranomaisia ovat kunnan ympäristönsuojeluviranomainen sekä alueellinen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus). Koska jätehuoltomääräykset ovat usein voimassa usean eri kunnan alueella ja toisaalta toimijoilla voi olla toimintaa useiden eri kuntien ja jätehuoltomääräysten soveltamisalueilla voi ELY-keskuksella olla merkittävä rooli määräysten valvonnassa.

39 § Poikkeaminen jätehuoltomääräyksistä

Jätelain 91 §:n mukaan jätehuoltomääräyksissä määrätty viranomainen voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen jätehuoltomääräysten noudattamisesta päätöksessä mainituin perustein. Siten jätehuoltomääräyksissä on tarpeen määrätä poikkeuksen myöntävästä viranomaisesta.

Jätehuoltomääräykset ovat voimassa usean eri kunnan alueella, joilla kaikilla on oma ympäristönsuojeluviranomaisensa. Poikkeusten myöntämisessä voidaan helpommin noudattaa samoja periaatteita koko soveltamisalueella, kun poikkeamisvalta on annettu yhdelle taholle.

40 § Voimaantulo

Voimaantulopykälään on kirjattu määräysten voimaantulon ajankohta ja lueteltu ne jätehuoltomääräykset, jotka uusilla määräyksillä kumotaan.

41 § Siirtymäsäännökset

Muuttuvien erilliskeräysmääräysten voimaantulolle on tarpeen asettaa riittävä siirtymäaika, jotta kiinteistöt ehtivät hakea ajoissa mahdolliset uudet jäteastiat ja varata niille tarvittavat tilat kiinteistön keräyspaikasta.

